

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/2253
62-16

Sayı : 56020453/2018-610.01-E.137/139/125
Konu : Yazılı soru önergesi

25/08/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 08/10/2018 tarihli ve 43452547-120.07-E. 357738 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2253 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2018-610.01-E.137/138/124
Konu : Yazılı soru önergesi

25.10.2020

Sayın Mahmut-TANAL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2253 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın "Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması" kenar başlıklı 141. maddesinin son fıkrasında, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Yakalanan kişinin mahkemeye götürülmesi" kenar başlıklı 94. maddesi ikinci fıkrasında, yakalanan kişinin, en geç yirmi dört saat içinde yetkili hâkim veya mahkeme önüne çıkarılmıyorsa, aynı süre içinde yakalandığı yer adliyesinde, mevcut değil ise en yakın adliyede kurulu sesli ve görüntülü iletişim sisteminin kullanılması suretiyle yetkili hâkim veya mahkeme tarafından bu kişinin sorgusunun yapılacağı veya ifadesinin alınacağı,

2- "Sanığın duruşmadan başışık tutulması" kenar başlıklı 196. maddesi dördüncü fıkrasında, hâkim veya mahkemenin zorunlu gördüğü durumlarda, aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle yurt içinde bulunan sanığın sorgusunun yapılabileceği veya duruşmalara katılmasına karar verilebileceği,

Hükümlerine yer verildiği mâlumlarıdır.

Bu çerçevede, Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik, 20/09/2011 tarihli ve 28060 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Yönetmelikte, ceza infaz kurumunda ve tedavi kurumlarında bulunanlar ile soruşturma ve kovuşturma aşamasında ilgili makam tarafından kabul edilen mazeretleri nedeniyle hazır bulunamayan kişilerin ve yargı çevresi dışında bulunanlar ile yakalama halinde mahkemesine çıkarılmayan kişilerin dinlenilmesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) kullanımına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

II- Yargıda SEGBİS kullanımı ile doğru ve denetime uygun delil tespitinin ve yargılamayla ilgili tüm işlemlerin bizzat esas yetkili yargı makamı tarafından yapılmasının önü açılmış, yol tutuklamaları ve bu tutuklamaların neden olduğu hak ihlalleri azaltılmış, ifade alma ve sorgu işlemlerinin video konferans yolu ile dinlenilmesi ve kayda alınması sağlanarak yargılamanın en kısa sürede sonuçlandırılması yolunda önemli bir adım atılmıştır. Ayrıca, SEGBİS kullanımının yaygınlaşması sonucu yargılama sürecinin hızlanmasıyla, tutukluluk süreleri kısalarak, adil ve makul sürede yargılanma, makul sürede hâkim önüne çıkarılma, kişi hürriyeti ve güvenliği haklarına işlerlik sağlanmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

SEGBİS'in kullanımıyla, Ülkemizin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, makul sürede hâkim önüne çıkarılma ve 6. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan mahkeme önünde makul sürede yargılanma ilkeleri doğrultusunda, insan hakları ihlallerinin önleneyeceği dolayısıyla, Ülkemizin maddi ve manevi tazminata mahkûm edilmesinin bu suretle önüne geçileceği düşünülmektedir.

Anayasa Mahkemesi, 18/11/2015 tarihinde 2013/2653 Esas sayılı Kararında, ifade alma ve sorgu işlemlerinde kullanılan sesli ve görüntülü aktarma usulünün, yüz yüzelik ilkesini karşıladığını, bu usulün kullanımının, ceza infaz kurumunda veya mahkemenin yargı çevresi dışında bulunan kişilerin bir an önce hâkim önüne çıkarılması ve haklarında makul sürede karar verilebilmesi olanağını sağladığını belirtmiştir. Böylelikle, kişinin yetkili hâkim önüne çıkarılmaması nedeniyle tutuklu kalmasının önüne geçilerek mağduriyetinin önlenmesi temin edilmiş ve kamuoyunda "yol tutuklaması" olarak bilinen uygulamaya son verilmiştir.

Bununla birlikte, aynı anda görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması suretiyle yurt içinde bulunan sanığın sorgusunun yapılabilmesi veya duruşmalara katılmasına karar verilebilmesi için zorunlu bir durumun olması gerekli olup, böyle bir zorunluluğun olmadığı durumlarda kural olan sanığın savunmasının bizzat asıl mahkemesince alınmasıdır.

III- Anayasanın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" kenar başlıklı 98. maddesinin beşinci fıkrasında, "yazılı soru"nun, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibaret olduğu, aynı maddenin son fıkrasında da yazılı soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usullerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü,

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Yazılı soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "yazılı soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibaret olduğunun belirtildiği, "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konularla ilgili soruların sorulamayacağına hükme bağlandığı,

Malûmlarıdır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirtilen bu hükümleri çerçevesinde, soru önergesinde bahsedilen konularda kişisel görüş ileri sürmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçlayan sair sorulara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

